KOREA HAGYOMÁNYAI

Fajkuszné Kovács Ramóna
ELTE BTK Koreai Tanszék
2019.04.10.

Építészet

숭례문 1904.

Namdaemun, Szöul

No. 1. nemzeti kincs

Lakóhelyek történelme

남산골 한옥마을 Namsan Hanok-falu

韓屋 한옥 Hanok

- 1. koreai hagyományos ház
- 2. koreai nemesek előkelő háza

- Építőanyagok ~ harmóniában a természettel
  - Fa
  - Kő (kiegészítő)
  - Szalma
  - Agyag, föld
  - 韓紙 한지 *hanji*
- Különbségek:
  - Térség
  - Társadalmi osztály

한지 hanji, a koreai papír

- 뽕나무/꾸지나무 mulberry (eperfa) rostgazdag
- Felsőbb rangú, mint a textil
- Bonyolult előállítási folyamat
- Hagyomány
- Nemzeti kincs, készítői is
- <-> modern papír
- Sokoldalú felhasználás

- Jeonju hanji-múzeum http://www.hanjimuseum.co.kr/
- Hanji készítése és korabeli használati tárgyak http://www.hanion.co.kr/news/articleView.html?idxno=2445

- Domborzati kép megtartása
- 배산임수 ~ „mögöttem hegy, előttem víz”
- Filozófia (buddhizmus, konfucianizmus)
- Kevéssé díszített ← szabályozások
- Egyszerű berendezés (tevékenységtől is függ)
- Kert, udvar
- Átjárhatóság
- Környezetbarát
- Egészséges
- 창호지 *changhoji* ~ papír tolóajtó
- 마루 *maru*
- 온돌 *ondol*
- Több épület, külön lakrészek

Hagyományos házak

- 3 fő típus:
  - 기와집 giwajib ~ cseréptetős
  - 너와집 neowajib ~ zsindelyes
  - 초가집 chogajib ~ szalmával borított
- Továbbiak:
  - 돌기와 ~ kőlapokkal fedett
  - 굴피 ~ tölgykéreggel borított
  - 까치구업집 ~ szalmával borított
  - Térségenként eltérések!

국립민속박물관 Nemzeti Néprajzi Múzeum

국립민속박물관

온돌 ondol

- Padlófűtés
- Lejtős alap a ház alatt, füst elvezetése
- Agyagos alapban nagyobb kövek
- Szerkezet részei:
  - 아궁이 *agungi* ~ tűzhely
  - 부넘기 *buneomgi* ~ füstöt felfelé vezeti
  - 고래 *gorae* ~ füstáramot vezető belső tér
  - 굴뚝 *gulttuk* ~ kémény

- Videó (KF): https://www.youtube.com/watch?v=n0Q5MKkEIpM (angol)

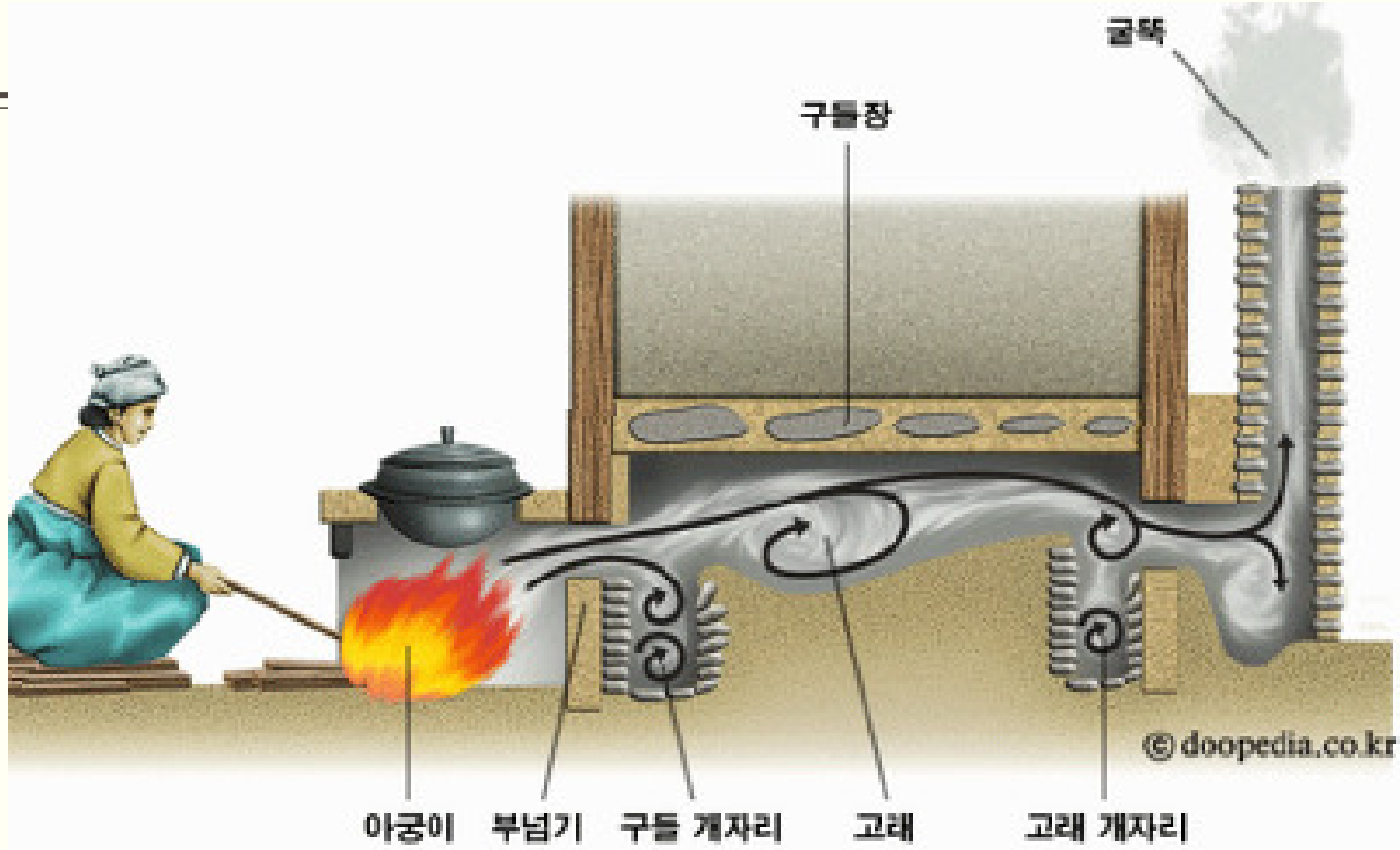
굴뚝
구들장
아궁이
부넘기
구들 개자리
고래
고래 개자리
©doopedia.co.kr

Építészet

Szöul, Bukchon

Hanok és *chogajip*

Város és vidék

Pungsu (풍수 風水)

Kronológia:

20. század eleje

Háborús időszak előtt

Háborús időszak után

21. század

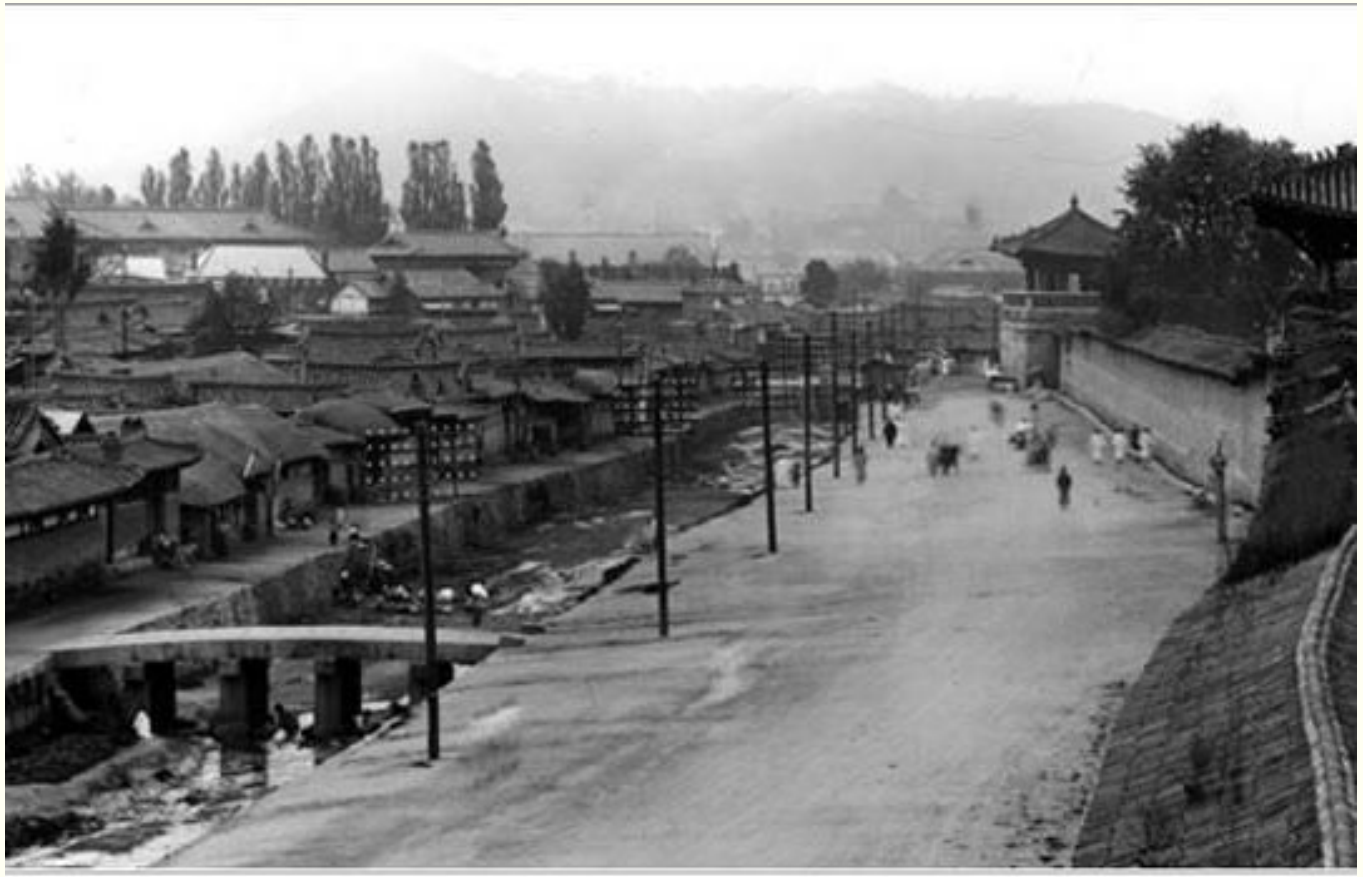

대 삼청동길 모습으로 앞에 궁궐담에 있는 성문이 건춘문이고 저 멀리 보이는 곳이 동십자각이다. 나무 전봇대와 개천에서 빨래
의 모습이 보이고 있다. 〈국립중앙박물관, '유리건판 궁궐' 2007 〉

Építészet

1960-as évek: a fejlődés kezdete

Ötéves tervek

Városiasodás

Első lakótelep, Mapo

Építészet - Szöul

Bukchon

Seochon

Építészet - Jeonju

Chogajip – zsúptetős házak, Jeju és Suncheon

Építészet – hagyományok most

- Magasabb árkategória
- Vidéken több
- Kényelem ?
- Teaház, étterem, múzeum
- Műhelyek
- Ragaszkodás a hagyományokhoz
- Élő skanzen
- Nemzeti szimbólum

Öltözet

Hanbok

백의민족

Hajviselet

Kiegészítők

Öltözet

생활한복

Öltözet – hagyományok most

Nép viselet, ünnepi viselet

Magasabb árkategória

Kevésbé jó minőségű ruha bérlésre

Turizmus

Modern divattervezés

Szokások

Mezőgazdasági társadalom

12 és 24 egység egy évben

Jó szerencse, közösségi ünneplés

Ősök és istenségek, szellemek tisztelete

Harmóniában a természettel

↓

Városi társadalom

Nyugati naptár, állami ünnepek

Család, baráti kör

Kevésbé vallásos hozzáállás

Szokások

Seollal ~ holdújév

- sírok gondozása
- rossz távoltartása
- újévi ajándék
- közös szertartás

Chuseok ~ hálaadás

- sírok meglátogatása
- közös szertartás
- hálaadás (ősök, istenségek)

Szokások

Születési szokások:

- Magzat „nevelése”
- *taemong* ~ fogantatási álom
- 미역국 ~ tengeri hínárleves
- szalmafüzér

Szokások

Első születésnap, a *dol*

Jóslás

Szokások

Esküvő

- Többhetes ceremóniasorozat
- Két család összefonódása
- Jóslás
- Ajándékozás
- Férfi vonul a nő házához

Összetett szimbólumrendszer

Különleges esemény

Átmeneti rítus!

Felnőtté válás

Szokások

Nászajándék

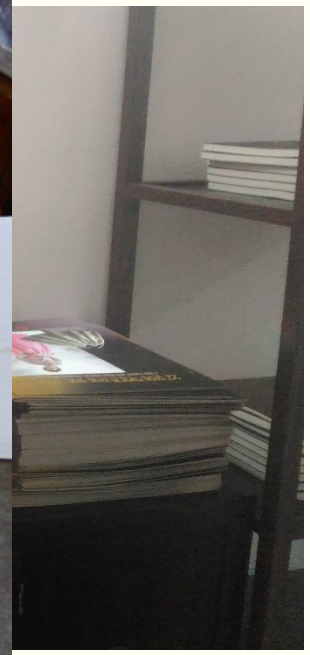

Szokások

21. századi esküvő

- wedding hall/hotel
- Személyes „megegyezés”
- Pár órás esemény
- Fehér esküvői ruha
- Koreai és nyugati ételek
- Szülőköszöntés megmaradt!

Konfucianizmus

- Bekerülés már Goryeo előtt
- Three Bonds and Five Relationships (삼강오륜 三綱五倫)
  - Uralkodó – alattvaló
  - Szülő – utód
  - Férj – feleség
  - Idős – fiatal
  - Barátok
- Hierarchikus társadalom, 1932. után államideológia (Joseon)
- Patriarchizmus
- Szülőtisztelet (*hyo* 효 孝)
- „bölcsek” (*seonbi* 선비)
- Akadémiák, klasszikusok (pl. Sungkyunkwan)

Konfucianizmus

- Vizsgarendszer → vizsgapokol
- Pozíció-orientáltság
- Hierarchia betartása íratlan szabályokkal
- Beszédszintek
- Közösség
- Családi szertartások
- Ősök tisztelete
- Nemi egyenlőtlenség

Konfucianizmus

Konfucianizmus

Ételek

Ételek

Ételek

Betekintés a koreai gasztronómiába

- Több évszázados ételek
- Környező államok befolyása
- Terület adottságai
- Időjárás
- Egészséges életmód
- Rizskultúra
- Alkoholfogyasztás
- Vallások befolyása
- Ünnepi ételek
- Szókincs

Az egészség

Erjesztett ételek

포기김치 (배추김치)
1KG (11,100) / 3KG (24,800)
5KG (38,000) / 10KG (71,000)

묵은김치(묵은지)
1KG (11,900) / 3KG (27,200)
5KG (42,000) / 10KG (79,000)

알타리김치 (총각김치)
1KG (11,900) / 3KG (27,200)
5KG (42,000) / 10KG (79,000)

열무김치
1KG (11,500) / 3KG (26,000)
5KG (40,000) / 10KG (75,000)

열무물김치
1KG (11,500) / 3KG (26,000)
5KG (40,000) / 10KG (75,000)

깍두기
1KG (9,900) / 3KG (21,200)
5KG (32,000) / 10KG (59,000)

돌산갓김치
1KG (13,100) / 3KG (30,800)
5KG (48,000) / 10KG (91,000)

배추통치미(백김치)
1KG (10,500) / 3KG (23,000)
5KG (35,000) / 10KG (65,000)

오이소박이
1KG (13,100) / 2KG (22,000)
3KG (30,800) / 5KG (48,000)

파김치
1KG (17,600) / 2KG (31,200)
3KG (44,800) / 5KG (74,000)

부추김치
1KG (17,600) / 2KG (31,200)
3KG (44,800) / 5KG (74,000)

깻잎김치
1KG (19,000) / 2KG (34,000)
3KG (49,000) / 5KG (81,000)

된장
청국장
낫또

Növények és zöldségek ~ *namul*

A funkcionalitás

Banchan

Muk

Ssam ~ becsomagolt falatok

SAMSUNG NEWSROOM

A SZÉPSÉG

Bibimpab

Hwajeon ~ virágos édeslepény

Babonák

Italok

Változások háttere

- Külső kultúrák befolyása
- Modernizációs átalakulások
- Városba húzódás
- Ipari társadalom
- Vallások megjelenése
- Hiedelmek gyengülése („babonák”)

- Kollektív társadalom (*uri*)
- Munka fontossága
- Hierarchikus társadalom
- Konfucianizmus
  - Szülőtisztelet
- „Oktatási láz”
- Nemzeti szimbólumok
- Nacionalizmus

Hagyományőrzés

- *Hanok* népszerűsége
  - „Hanok experience”
- *Hanbok* viselési lehetőség, kölcsönzés
- Idősek tanításai (vidék vs. város)
- Nemzeti kulturális örökség program
- Fesztiválok (nemzeti, térségi)

- Iskolai tanítás
- Gyerekek és felnőttek érdeklődése

Köszönöm a figyelmet!

감사합니다